

Nro. 3.

A' FELS. AUSTR. CSÁSZÁR, ES AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

Indúlt Bétsből, Pénteken Julius 8-dik napján,
1808-ik esztendőben.

B é c s .

János eő Cs. K. Fő Hertzegsége Junius 28-kán
Triestbe érkezett.

Asker Khan a' Persiából Páris felé utazó Követ, az ő valami 40 személyekből álló kísérvével egyetemben, Bétsbe érkezvén, tserélgetve vendégettetik most a' Frantzia Követ Gen. Andreossy majd az Orosz Követ Hertzeg Kurakin által. Egy's más ritkaságoknak megnézegetesekre való menetekör, mindenütt velle vának számos kísérvői.

Magyar Ország' és a' hozzá kaptsalt tartományok' Fő és Nemes Rendjeik' kívánságoknak kegyel.

messen eleget tenni kívánván Felséges Urunk, a' jövő Augustus 28-kára Posonba Diétát rendelni méltóztatott, a' Felséges Afzszonyunk Maria Ludovika Királyné megkoronáztatása végett, a' melly végre a' Királyi levelek a' Felséges Udvari Magyar Cancellariáról már küldettetnek fzéllyel.

Felséges Urunknak a' Conscriptio alá tartozó Státusaira nézve, ilyen további Hirdetés jött ki-nyomtatásban: — “

„Eö Cs. K. Felsége, az ezen 1808.dik eszten-dőben Junius 9 kén kiadatott Felséges Pátensének következése fzerént olyan rendelést méltóztatott tenni kegyelmesen, hogy a' már felállittatni parantsolt Tartalék (Reserva) seregen kívül, Belső Védelmező seregek (Landwehr) is állittassanak-fel, a' mellyek a' magok lakhellyekben, t. i. a' helységekben gyakoroltassanak, 's különösen organizáltatván, tsupán tsak a' haza' földjének védelmeztetésére fordittassanak, a' nélkül, hogy az ide tartozó embereknek valaha a' Regementeknek katonai szolgálat-jokba lépni kellene. — Ezen intézetnek további meghatározásai tehát e'képpen adatnak tudtokra mindeneknek.

Minthogy ez a' Belső Védelmező nép a' Reservától egészfzen elvált intézet: tehát ebből mind azok kiszorittatnak, a' kik a' Conscriptioinak Systemája fzerént különben is katona szolgálat alá tartoznak. A' Conscriptio alá tartozók között tsak a' következő 4 rendbéliek léphetnek-bé ebbe, u. m:

- 1) az úgy nevezett kis háziak (Haeusler) és Kertiek (Gaertler), 's egyéb e'félék a' kik a' későbbi Rendelések fzerént nem estek a' Conscriptusok közzé.
- 2) Azok, a' kiknek tagjaikban apróbb hibák talál-

tatnak ugyan, de a' Regularis katonák közzé még sem alkalmasok. 3) Az idejeket kitöltött Capitulánsok. 4) A' kik a' katonák közzül jókor kifzabadultak. De tsakugyan, hogy a' czélt elérni lehessen, ezek közzül is tsak a' 18 és 45 esztendőök között való idejü, és szembenemtünö testi hibáju emberek férhetnek bé ezen különös seregbe. Hogy minden Uradalombol hány embernek kelljen kiállani, azt a' Kerületi Tifztségek, és a' Bétsi Városkapitányság alá tartozóknak számokat, ezen Hivatal írják-ki. Az ide tartozó személyek közzül a' szükséges szám sorsvonas által állittatik-ki. Nagyobb könnyebbség végett, az, a' kit a' sort üt, az Elöljáróknak hírekkel és a' gyakorlásnak elkezdődéséig, állithat mást maga helyett.

Ezen Belső véndelmezö sereghez tartozó emberek, minden vasárnapokon és egyéb innepnapokon fegyverben gyakoroltatnak a' magok lakhelyeikben egy vagy két órát. Mind ezeknek szabadleveleknek kell lenni az Uradalmaktól. Egyszer minden hónapban több helységbéliek özfzfe gyülekeznek a' nagyobb osztályokban való gyakoroltatás végett, a' melly özfzgyülekezés' helye úgy határozatik-meg, hogy egygyik helységtől se legyen tovább 3 mértföldnél.

Az ezen sereghez tartozó katonaságnak tanitása a' helységekben az Uradalmaktól erre kineveztetendő altifztek: a' hónaponként való gyakoroltatáskor pedig az egyenesen e' végre kineveztetendő tifztek által esik. Több apró csoportok a' helységek minémüsegekhez képpes, Kompániákat, ezek pedig a' Kerületeknek nagyságokhoz képpes, Batalionokat formálnak. A' Kompániát Kapitányok, a' Bata-

lioniokat Stabális tisztek komandírozzák. A' Batalionok tsak így fognak neveztetni: Az N. N. Kerület-béli 1-ső, 2-dik, 3-dik etc, Batalion. Miben álljon az ő gyakoroltatások, ez nyomtaútasítás által hirdettetik-ki.

A' Batalion-Komendánsok eö Cs. Felsége, egyéb tisztek pedig a' meghatalmaztatott Biztosok által neveztetnek-ki. A' kik a' penzióon lévők közül ide neveztetnek, szállást és fűtést kapnak a' tartomány közönseges költségén. Altisztekké mindenek felett az idejeket kitöltött Capitulánsok és a' szolgálatból kilépett katonák, vagy egyéb erre alkalmas emberek neveztetnek ez Uradalmak által, 's alkalmatosoknak találván, a' Kerületi Kapitányok és Batalion-Komendánsok által erőssítettnek-meg. A' fegyvert minden helység illendő gondviselés alatt tartja, 's az embereknek a' gyakorlásra mindenkor kiadja. Tisztjeikhez és altisztjeikhez tisztelettel és pontos engedelmességgel tartoznak az emberek kivált a' gyakorlás ideje alatt viseltetni: azonban egészfzen a' Politikai törvényes rendtartás alá tartoznak, úgy, hogy ha az ezen alkalmatosságra határozott kötelességek ellen vétnének is, azon helység' előljárói által büntettetik-meg, a' hova tartoznak. Fontosabb kötelességek ebben áll, hogy ha mikor az Ország fenyegettetne, és a' Batalionoknak öfzszegegyülekezések parantsoltatik, minden az eránt való külömbség nélkül, hogy melyik Uradalomhoz tartoznak, a' rendelt helyyen megjelenjenek, zászlójok hűségére megesküdjenek, 's ezen szempillantattól fogva zsoldra lépven, addig volt Stáb és Fő-tisztjeiknek vezérlése alatt, a' haza' földjét védelmezzék. Ezen esetben minden kiszolgált Capitulánsok, ha

szintén addig a' sors által ezen sereghez nem köt-
tettek is, ha tsak innen valamelly fenn előadott tu-
lajdonságaikra nézve ki nem vétettek, a' magok hely-
ségekbeli tsoporthoz tartoznak magokat tsatolni.

Az innen kivétetett, háznépes polgár vagy
falusi atyák, 50 ezrtendős korokig, a' kis háziak és
bérbenlakók pedig 45 és 50 ezrtendőkig, háboru'
idején a' belső bátorság' fenntartatásában tartoznak
munkások lenni, t. i. — 1) ször, hogy a' belső bá-
torságra és politziára ök vigyázzván, az Ország' bel-
ső részén a' katonaságra ne legyen szükség — 2) ször,
hogy Strázsálsának, a' szállitványokat kísérik etc.
— 3) ször, hogy minden erősség' lakosai, ha azt
az ellenség vinni fogja, a' vár' Komendánsához to-
kéletes engedelmefféggel viseltessenek.

Spanyol Ország.

A' Junta (Fő Orzágléffék) ilyen Proklamatiót
intézett Jun. 3-kán Madridból a' Spanyol nemzet-
hez: — “

„Spanyolok! A' leg főbb Orzáglójunta intézi
szavait hozzátok, hogy a' tévélygést elfzéleffthes-
se, a' mellyet a' gyűlölség és tudatlanság közzítek
szélflyelhintezni akartak, és a' melynek igen boldog-
talan következzései lehetnének, ha azt ezen Fő Ta-
náts még a' maga bölfcsőjében meg nem fojtaná. A'
Junta azoktól, a' kik az előljároknek szavokra min-
denkor és minden alkalmatofszággal tiffztelettel figyel-
meztek, mostanában is hasonló engedelmefféget ígér
magának, a' midön a' Státusnak boldogsága, vagy
pedig ellenben az ő veszedelme, foragnak-fenn. A'
szerefftsés, hanem erőtelenségre jutott Spanyol or-
szág a' maga semmivé való tétettetése felé siet vala,

minden iparkodásai gyümöltstelenek valának, semmi reménsége nem maradott vala — hanem a' Gondviselés eszközoeket nyujta néki, nem tsak megtartatására, hanem felemelkedésére is. Azon Státusfelfordulás által, a' melly tsak a' történt dolgokra nem figyelmezö embert indithatja bámúlásra, a' minden Európai thronusokról elüzetett Bourboni Ház lemondá a' Spanyol thronusról is, azon égyetlen egyről is, a' mellyen még ült. A' nemzet elgyengítettvén, és mind azoktól a' támaszoktól, a' mellyeket más idökbén ezen Háznak egyéb ágaitól várhatott volna, megfosztattatván, többé a' Bourbonok magokat ezen thronuson meg nem tarthatták.

„Az Európai leg hatalmasabb Fejedelem elfogadta a' Bourbonoknak a' thronusról való lemondásokat, nem azért, hogy Spanyol országot a' maga birodalmához tsatolja, hanem, hogy a' Spanyol Monarchiát uj fundamentomokra helyheztesse. Ily czéllal öszszehivatta a' Spanyol Deputatusokat, hogy vélek egygyütt tanátskozásokat tartson azon principiumokról, mellyek a' Felség méltóságának és az alattvalói hüségnek kezefségül szolgáljanak. Ö a' Spanyol Diadémat (Koronát) egy nagy lelkü Fejedelemben fejére fogja tenni, és azon eszközoeket ki fogja fejtegetni, a' mellyek a' mi leesett birodalmunkat ismét fel fogják emelni.

„Lehettséges volna-e' hát a' mi szerentsénk' pirosuló hajnalának hasadásakor az, hogy ti a' hazafiak között való háborunak rettenetességei közzé rohansassatok, akkor, midön a' nagy Vitéz (Heros), a' Spanyol ország' boldogítására intézett plánumnak végrehajtásában foglalatoskodik? Valósággal, a' Juntának telyefséggel nem kellene semmi e'féle tévely-

gésektől tartani: azonban még is bánkadással hallja, hogy némelyek, a' buzgólkodás, a' rofzszúl magyarázott hűség, vagy megrontatás által megtsalattatván, némelly tartományaink' jó lakossaik között egy részt eltsábítottak, 's közöttök a' támadás magvát elhintették legyen. Derék Spanyolok! hát ugyan eltsábítottatni engeditek-e' ti magatokat igéreteik által? Aldozatjaivá akartok-e' lenni a' boldogtalan tévelygésnek? Nem látjátok-e', hogy a' Rebellio' Apostolai, a' haza' valóságos ellenségei legyenek? Mi a' ti feltett célotok? Az-e', hogy a' régi Országgló Házat visszra tegyétek? E' Spanyol országokon kívül vagyunk; és mit várhat a' ti erőtelen iparkodásaitoktól? Törvényeiteket akarjátok-e' védelmezni? Ki akarja ezeket eltörölni? Sőt inkább nem a' vétetett-e' munkába, hogy a' nemzet a' maga régi szabadságába, és ösi Országglása módjára visszra helyheztesse? Mit akartok tartományainknak tévelygésre jutott lakosai? A' hadakozásnak minden inségeit magatokra téríteni, mezeiteket elpusztítottatni, 's városaitokat és házaitokat felégettetni szemlélni, akarjátok-e'? Azt hiszitek-e', hogy egy különben derék lakosokból álló sokaság, vezér, pénz, és munitzió nélkül, a' hadakozáshoz és győzedelmeskedéshez szokott táboroknak ellenek állhat? A' Junta azzal hízkelkedik magának, hogy magatokba szállván, az engedelmességre visszra tértek; 's hogy a' felől meggyőzhessétek magatokat, hogy a' Frantzia Császárnak réátok nézve a' ti boldogítottatásotoknál semmi egyéb célja néntsen, halljátok-meg mi némü célzásai legyenek a' ti ujj Uralkodótoknak: — “

„A' Cortesek (Nemzeti Gyűlések), ezek a' mi szabadságainknak és privilegiumainknak régi kezessé-

geik, ismét helyreállítatnak, sőt hatalmasabban és jobban elintéztetnek, mint sem a' régi időkben fennállottak. Leg alább minden 3 esztendő alatt és mind annyiszor öszsze kell ezeknek gyülekezni, valamikor a' nemzet java kívánnya. A' Király' esztendőnként való költségének meg kell határoztatni, és a' Királyi kintsből néki rendeltetett summának nem lehet nagyobbittatni. Ennek a' summának nem kell félanyinnk lenni, mint az eddig való költség volt. A' Catholica Religiónak kirekefztőleg kell uralkododni Spanyol országban, és más Religiónak ott meg nem kell szenvedtetni. Végezetre az eránt is hatható reménsége van a' Juntának, hogy a' jelen való hadakozásra kívántató fzemélyes adófizetés, az annak felfzedettetése' módjában tétetődő jobbítások által, nem kevésel fog alább szállittatni, kiváltképpen azért, hogy Európának mostani állapotja, a' melly a' tengeri erőnek minden iparkodás által való neveltetését kívánnya, meg fogja a' száraz seregeknek kevesítettéseket engedni.

„Ide járul még, hogy egyéb tekintetekben is hafznos ujjítások tétetnek; a' közönséges hitel helyreállittatik, az adosság kevés esztendő alatt lefizetetik, az igafságnak kiszolgáltatása változhatatlan régulák alá vettetik, a' szántásvetés buzdittatni fog, a' kereskedés és mesterségi szorgalmatofság ujj rugót kapnak, az ország népesebbé tétetik, a' száraz és tengeri erőnek az ő régi fényessége visszfa adatik, 's a' nép' boldogságának bátorságos lábra való állittatására szükséges minden eszközök ki fognak fejtetni. Itéljétek meg tehát már most, hogy fegyverhez kell-e' kapnotok, azért, hogy a' magatok és maradékaitok szerentséjét semmivé tegyétek; és hogy

valyon azok, a' kik köztetek a' támadás tüzeit éleztik, igaz Spanyolok, 's a' hazá barátjai legyenek-e! Boldog sors vár benneteket, ha tsendesen viselitek magatokat. Ellenben ha ezen jó tanátsot megvetitek: rettegetek annak a' Monárchának igazságos haragjától, a' ki éppen olyan kemény, mint nagy lelkű. Nem tudjátok-e', hogy már nagy számú fegyveres seregek gyültek öfzfze Spanyol országba, és hogy még többek fognak megérkezni. Azok a' tartományok, a' mellyek az ő kötelefségeknek telyesítésére haladék nélkül visszfa nem térnek, Frantzia seregek által fognak megrakattatni, és olyan keménységgel büntettetni, mint a' hadi törvények kívánják. Az ország' General-Lieutenántja (a' Bergi Nagy Hertzeg) már kiadta vala a' támadóknak megbüntetések végett néhány feyveres Ofztályoknak az indulásra való parantsolatot: hanem az Országló-Junta, azon tartományokat, mellyekben a' támadások történtek, meg akarta menteni az elkerülhetetlen veszedelemtől, esedezvén érettek, és ígéretet tévén neveikben a' felől, hogy hibájokat meg fogják esmérni, és a' jó rendre ismét visszfa térnek. Eö Császári Hertzsege kegyesen meghalgatta az ő kéréseket, és a' bünösöknek megfenyittetéseket elhalasztotta: de a' melly rettenetességgel fog visszfa térni hozzájuk azon esetben, ha a' hitfzegőknek ingerléseik a' Spanyolok előtt többet fognak érni, mint az ő Elöljáróiknak és leg főbb Tanátsaiknak atyai jóvaslásaik. “

A' Spanyol Vice-Királyokhoz, a' Közönséges Kapitányokhoz, Kormányozókhoz, Fő Perceptorokhoz, Corregensekhez, 's minden egyéb Bírákhoz, így szintén a' Napkeleti és Napnyugoti Indiai min-

den Spanyol Koloniákhoz, következő Proklamációt botsátott az ujj Király: — “

„Mi, Don Josef, Isten' kegyelmességéből etc, etc. (itt következik az az egész hofszú Titulus, mellyet a' Bourboni Házból való régi Spanyol Királyok adtak magoknak), jelentjük és kihirdetjük, hogy a' mult Május 5-kén és 10-kén költ Traktáknak következesek szerént, mellyek által IV-dik Károly Király 's az ő Házabéli Királyi Hertzegek, a' mi igen szeretett Felséges testvérünknek I.ső Napoleonnak, Frantziák Császárjának és Olasz Királynak a' Spanyol Koronához való minden jussaikat és minden attól függő országaikat általengedték, ugyan ezen jusok az én Felséges testvéremtől a' folyó Junius hónap' 4-kén költ általengedésnek kötése szerént, réám szállottak. Leg hevesebb kívánságom az, hogy Spanyol országba vévén útamát, ott az Országlást általvegyem, azon népek boldogittatásokkal való foglalatossághoz, mellyet a' Gondviselés az én gondoskodásomra bízott, hozzá kezdjek, és mindent, a' mit a' Bayonnébe öfzsze hivattatott Junta és az Országnak egyéb Fő Rendjei meghatároznak, teljesíttessenek, a' melly Junta azért gyűjtetett e' hónap 15-kére Bayonnében öfzsze, hogy egy erőss, igazságos, és állandó Országlás' modjáról tanátskozzék, Spanyol országot 's ennek mefzsze kiserjedő minden tartományait állandó intézet által határozzameg, annak egészségét és függetlenségét helyheztelse erőss fundamentomokra, 's ezen birodalmat a' ditsőségnek és nagyságnak arra a' poltzára emelje, mellyen a' régibb időkben állott, 's a' melyre annak lakossai még most is méltók.

„Ezek az én czélozasaim, és tsak egyedül ezeknek elérhetősek végett fogadtam-el a' Koronát. Sietek kihirdettetni köztetek a' ti tulajdon boldogittatásokra czelőző atyai hajlandóságomat, azzal a' bizonyossá való tevésel, hogy én az én birodalmamnak leg távolabb lévő tartományai felől sem kevesebbé fogok gondoskodni, mint a' fő Státusról, és hogy oly módon fogom Országglásomat elintézni, hogy az én figyelmetességem az igazgatásnak minden ágaira kiterjedhessen. Királyi szavamba helyheztesvén bizodalmatokat, éljetei tsendefésben; folytasátok szokott foglalatosságaitokat; viseljétek alattvalói engedelmesféggel magatokat a' titeket kormányzó Elöljárók eránt; és zárjátok-be azoknak hitetlen sugallásaik előtt füleiteket, a' kik a' ti tsendeségeket meg akarják zavarni, és a' kik előtt éppen olly idegen a' ti boldogulásokot, mint Religiótok, szokásaitok, és nyelvetek. Az igazság' kiszolgáltatásának leg szorossabb részrehajlás nélkül kell folyni, a' mint én ezt minden Vice-Királyoknak, Elölülőknek, és egyéb Biráknak ajánlom is meghatározott módon. A' ti védelmezteséteket különösen magamra válolom, 's azon leszek kettözött buzgósággal, hogy a' Spanyol ország' örökös ellenségei által ellenetek tétethető próbákat, visszaverhessem. Az én akaratom az, hogy a' Koloniákat leg szorossabban özfzetsatóljam az anyaországgal, 's hogy ezek is mind azokból a' jókból részesülhessenek, mellyeket a' mostanában behozatandó változhatatlan Constitutió fzerént való Országglás' módja igér a' Spanyol nemzetnek. Kérem az Érsekeket Püspököket, és a' Papi minden Elöljárókat, akár világi akár Szerzetes rendbéliek legyenek, mint

a' Szent Religiónak szolgait, mellyet én a' maga tökéletes és öseitektől által vett tisztaságában fenn akarok tartatni, és reájok bízom, hogy ők azon hatalmat és befolyást, mellyel ők a' magok szent hivataljoknak tulajdonsága fzerént bírnak, arra fordítsák, hogy a' népek között azt a' tiszteletet és engedelmességet, mellyel ezek a' törvényekhez és a' törvényeknek betölttetésekre rendeltetett Elöljárókhöz viseltetni tartoznak, tartassák-fenn, és ezen népeket az engedetlenségből és zabolátlanságból származó veszedelmes következtől őrizték-meg.

„Ujjonan erőssítem, hogy az én Országlásomnak az igazságnál semmi egyéb sinormértéke, és a' ti boldogságotoknál semmi egyéb czélja, nem leszen, etc. Így jött-ki Bayonnében Junius 11-kén 1808-ban — “

„Én, a' Király.

A' Madridi Ujság fzerént, a' melly Jun. 8-kán indult, kihirdettette ott a' Közönséges Helytartó (a' Bergi Nagy Hertzeg) hogy elfogadta legyen a' Spanyol testörző seregek azon buzgóságát és ajánlását, melly fzerént a' támadásoknak, mellyek Spanyol ország' boldogságának eltemetésére czéloznak, letsendesítettésekben ezek is munkások akarnak lenni.

Ugyan ezen Ujságban irattatott, hogy a' nevezett Helytartó Hertzeg Jun. 9-kén a' Papi Rendeknek Generálisaikat és egyéb Papi Elöljárókat, a' kik Madridban találtattak, magához hivatván, őket megintette, hogy, mint a' békeféség' egy Istenének Szolgái, minden erővel rajta legyenek a' rend és közönséges tsendesség' helyreállittatásán.

Azon Akták között, mellyeket a' Párisi Moni-

tör, J o s e f Királynak a' Spanyol thronusra lett ülésének környülállásai felől kiadott, találtatott a' Toledói Cardinalis Erseknek is egy levele Napoleon Császárhoz, a' melly is e'képpen következik: — “

„A' Spanyol Koronának IV-dik K á r o l y Király az én Felséges Uram által lett letevése, és Cs. K Felségednek való általadása, mellyet az Austriai Princz, és Don Carlos 's Don Antonio is helybehagyásaik által megerössítettek (ratifikáltak), éngemet erre a' kedves munkára kötelez Isten után, hogy az én Felséged eránt való fzeretem, hűségem, és nagy tiszteletem által való hódolásomat, a' Cs. K. Felséged lábaihoz letegyem. Méltoztaszon éngem' Felséged, mint leg hűségesebb alattvalóját úgy tekinteni, és nékem az eránt való Felséges tettzését tudtomra adatni, hogy a' magam szívbeli és buzgó alázatofságomat miként tehetség próbára. Adjon az Isten hofzszú esztendőket Cs. K. Felségednek, az Ekklésia és a' Státus javára. Költ Toledóban Május 22-kén, 1808-ban — “

„Császár, a' Felséged lábai előtt álló, 's a' Csá.

„szári Felséged leg hűségesebb alattvalója —

„Bourboni Lajos, Skalai Kardinális,

„Toledói Érsek.

N é m e t O r f z á g.

B r e f z l a u, Jun. 18-kán. Az itt kijövő Újság erőssítése fzerént meghatározott, hogy azon Frantzia seregek, a' mellyek Pruszsziai Sleziában vannak, szálljanak néhány táborokba, mellyhez képest a' Pruszszus Uradalmak Hadi Kamarájokhoz parantsolat érkezett, hogy az ezen táborokhoz kívánatos költséget szerezzeék öfzfe, a' melyre egyéb

fundus nem találtatván, a' jofzágokra vetődő rendkívül való adó által gyujtetik öfzfze a' kívántató summa.

Berlin, Jun. 18-kán. A' kenyérnek itt nagy szüke kezdett lenni. A' sütők' boltjaik mellett már reggeli 4 órekor nyüzsgenek a' kenyérvásárlók. Hamburg felől is hozzák a' gabonát erre felé, hogy a' nagy szükségen könnyebbithesenek. Berlinen naponként takarodnak Frantzia fegyveresek által Slézia felé, az itt formáltatandó táborokba. Ágyut és munitziót is nem keveset hordanak innen, rézf fzerént Magdeburg rézf fzerént Slézia felé.

Hannoverában sok fzarvas marhát vásárolnak öfzfze, a' mellyek a' Warschoui Hertzegségbe hajtattak, a' hol igen megdrágult a' marhahús.

Magyar Ország.

Miskoltz, Junius 14-kén. Nállunk a' tegnapi, és mai nap példás tanúja egy réfzről az Isteni bölts Gondviselésnek, más réfzről pedig az igaz emberi fzanakozó fzivnek, és valóságos kerefzténységnek. Történt tegnap dél utánni egy orakor, hogy egy idevaló udvarbéli épületben lévő kövel kirakott, 3 ölnyi mélységű kutban a' víz, a' mostani fzarosághoz képest meg fogyatkozván, a' háznak ura meg szollitt egy nálla fzálláson tartozkodó, 's a' felső vidékekről kenyér keresés végett ide jött, mint egy 18 esztendős Toth ifjat hogy a' kutba, annak hibája meg vizsgálására menne le. Az ifu könnyen réa állott, és a' mig mások lajtarját hoztak volna, a' kut oldalaiból ki álló köveken le indult; de tsak hamar egy kő a' lába alatt meg mozdulván a' több kövekkel együtt le rohant az ifu a' kut fenekére,

a' hol ötet az utánna le omlott kövek egészen eltemették.

Ekkor bé jelentetvén a' történet Nemes Vármegyénk közöttünk volt Tiszt Urainak, különösen pedig jó szivű második V. Ispányunknak, minden lehetséges rendelések megtételére a' segedelemért, annál inkább, hogy a' szerentsétlenek kiáltozása az omladék között hallott. Azonban találkozott egy Drabinszki Mihály nevezetű nagy lelkű Kőmives legény, a' ki azon veszedelmes kutba legelőbb lebotószkodott, és egy ötet követő városbéli Szerentsi Mihály nevezetű Rabnak segítségével már estve feléki ásta a' szerentsétlent az omladék között annyira; hogy már önnön magais segíthetett magán; és már tellyes reménységgel voltunk a' szerentsétlenek szabadulásán, a' midőn a' bellyebb való ásás után egy több mázsákat nyomó, és az ifjú testének alsóbb részét egészen bé fedő gömböjég köre érkezvén feléki áltottak, hogy annak csak megmozdításárais elégtelenek a' fáradság miatt. Ekkor tehát ki jövéen a' Kőmives legény a' kutból, egy Gáspár Imre nevezetű kemény természetű, betsületes közförűs ember szállott a' kutba, az ifjunak nagyobb szerentsétlenségére; mert ekkor a' föld, és kövek megindulván, ötet esmét nyakig bé temették, melly már estvéli 9 és 10 ora között történnén, annál inkább kiáltozott a' szerentsétlen a' segedelemért; egyfzersmind pedig Testamentomrólis gondolkodott, a' dereka körül lévő gyűszűjít egy pajtássának ajánlván, hogy a' benne lévő kevés pénzét az édes apjának adja által. Jollehet már éjtzaka volt, de nem csak hogy két Szolga Biráink, kőmives mesterünk két legénnyeivel, 's más segítőkkel, különösen pe-

dig föld mérők a' fzerentsétlent el nem hagyták ; hanem említett V. Ispányunk parantsolt : hogy leg erösebb Rabjaink hozattassanak segedelemre ; ezek tehát, szüntelen dolgozván, reggel felé már szinte a' lába fejéig ki ásták ; hanem ekkor ismét bé süllyedvén a' föld, mint egy két ölnyi mélyiségre esmét el temettetett. Ekkor bizonyos Mihalovszky nevű 5 esztendei rabságra ítéltetett Rab rendkívül való példáját mutatta mind bátorságának, mind fel találó okosságának ; mert a' kőmives, és közförüs után ő botsátkozván bé leg előbb, észre vette : hogy ha a' kő az ifiu lábáról el mozdittatik, meg lehet hogy újra, és végsöképpen el fog temettetni ; ennél fogva deszkákat kérvén bé, az ifiat egészen bé deszkázta. Eppen ekkor rohanván bé esmét a' föld, és kövek, az által mind az Ifiat, az öszvezu zattatástól, mind önnön maga életét, egy félre ug rás által, meg mentette. Ekkor egy Czövek nevű, 10 esztendőkre ítéltetett Rab is le botsátkozván, benn ketten, künn pedig a' többi addig dolgoztak, hogy nyoltzad fél orakor az ifiat fzerentsésen ki szabadították, a' nélkül hogy leg kissebb tagja is meg sértetett volna, ki vévén a' lábát, melly egészen meg volt kékülve ; melly annál nagyobb tsuda, hogy ő szinte a' kut közöpin állott. Mikor hozzá lehetett férni adagattatott a' Háznak Ura neki jó erősítő borokat ; ki szabadulásakor is meg itatott velle két jó pohárral ; ő pedig tsak hamar enni kért ; nemis volt tsuda, minthogy mind öszve 19 óráig élet, és halál között szenvedett. Az olta egy más végtibe 3 óráig aluszik, és tellyes reménség vagyon tökéletes helyreállításához, hozzá járulván az érvá gás, és Orvosi gondviselés.